

**An course examination in the context of constructivist
learning: Art and activity through the platform of Coursera
*Yapılandırmacı öğretim bağlamında bir örnek ders
incelemesi: Coursera platformunda sanat ve etkinlik***

Tuğba Küçüktamer*, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa, KKTC
Nursel Yardibi, Eğitim Fakültesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Lefke, KKTC

Suggested Citation:

Küçüktamer, T. & Yardibi, N. (2017). Yapılandırmacı öğretim bağlamında bir örnek ders incelemesi: Coursera platformunda sanat ve etkinlik. *International Journal of Innovative Research in Education*, 4(3), 170-178.

Gönderim 24 Mayıs 2017; Düzeltme 30 Temmuz 2017; Kabul edilen 20 Eylül 2017.

Seçim ve hakem süreci sorumlusu Assoc. Prof. Dr. Zehra Ozcinar Atatürk Öğretmen Akademisi, Kıbrıs.

©2016 SciencePark Research, Organization & Counseling. All rights reserved

Abstract

With the widespread use of the Internet, it is observed that many concepts and practices in daily life are being reshaped. This form is also reflected in the field of education and e-learning processes are gaining importance in this context today. This article deals specifically with the Coursera platform, the Mass Online Open Lecture (MOOC) for life-learning learning activity, which has become a requirement of the modern age and which allows the individual to be constantly up-to-date. In general, the Coursera assessment is an art module and this module has been examined specifically for Art and Effective lesson. The data evaluated in the introductory section are examined in the framework of the web page design related to this course, the level of access to the related course materials and the level of using the interaction tools. The results obtained were then evaluated in the constructivist teaching model perspective. According to the constructivist teaching model, teaching does not occur through information transfer, but through the experience of the student. The Art and Activity course in Coursera's art module has been reviewed in the context of the constructivist teaching model. In this study, it is concluded that interactive education technology is designed to the theory of constructivist teaching model and in this sense, the learner has features suitable for learning by experiential learning. The review was conducted on a single course in the arts module on the Coursera platform. Examination of the entire module and platform with other examinations in terms of the constructivist teaching model will contribute to achieving a holistic result.

Key words: Learning to life, MOOC, Coursera, constructivist teaching, educational program.

Özet

İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla günlük hayattaki çoğu kavram ve uygulamanın yeniden şekillendiği gözlenmektedir. Bu şekillenme eğitim alanına da yansımakta ve e-öğrenme süreçleri günümüzde bu bağlamda önem kazanmaktadır. Bu makalede, modern çağın bir gereksinimi haline gelen ve bireyin sürekli güncel olmasını sağlayan yaşamboyu öğrenme kavramı çerçevesinde yaşamboyu öğrenme eylemi için Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders (MOOC) konusu Coursera platformu özelinde ele alınmaktadır. Genel hatlarıyla Coursera değerlendirmesi bir sanat modülü ve bu modül içinde Sanat ve Etkinlik dersi özelinde incelenmiştir. İncelemede değerlendirilen veriler bu ders ile ilgili web sayfasının şekillendirilmesi, ilgili ders materyallerine ulaşım ve dersin etkileşim araçlarını

kullanma düzeyi çerçevelerinde irdelenmiştir. Elde edilen sonuçlar daha sonra yapılandırmacı öğretim modeli perspektifinde değerlendirilmiştir.

*ADDRESS FOR CORRESPONDENCE: **Tuğba Küçükamer**, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa, KKTC
E-mail adres: tugbakucuktamer@hotmail.com

Yapılandırmacı öğretim modeline göre öğretime konu olan bilgi aktarım yolu ile değil, öğrencinin deneyimlemesi yolu ile ortaya çıkar. Coursera'nın sanat modülündeki Sanat ve Etkinlik dersi yapılandırmacı öğretim modeli çerçevesinde gözden geçirilmiştir. Yapılan incelemede, etkileşimli eğitim teknolojisinin yapılandırmacı öğretim modelinin kuramına tasarlandığı ve bu anlamda öğrencinin deneyimleme yolu ile öğrenme eylemine uygun özellikler içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan inceleme, Coursera platformunda yer alan sanat modülündeki bir tek ders üzerinden gerçekleştirilmiştir. Modülün ve platformun tümünün başka incelemeler ile yapılandırmacı öğretim modeli açısından incelenmesi bütüncül bir sonuca ulaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Yaşamboyu öğrenme, MOOC, Coursera, yapılandırmacı öğretim, eğitim programı.

Giriş

İnsanın yaşam süreci içerisinde bilginin yadsınamaz bir rolü bulunmaktadır. Deneyimle edinilen, nesilden nesile aktarılan veya okulda öğretilen bilgi, karşılaşılan eğitim yöntemlerinden sadece bazılarıdır. Tarih boyunca bireylerin ve toplumların bilgi edinmeleri için çeşitli yöntemler kullanılmış olsa da günümüzde bilginin elde edilme yönteminden daha önemlisi, bu bilginin kullanılabilirlik değeri olmaktadır. Günümüzde, eğitim için bir yaş aralığı belirlenmeyip eğitimin yaşam boyunca devam etmesi gereken bir süreç olduğu belirtilmektedir (Songhao, Saito, Maeda & Kubo, 2011). Bu doğrultuda, modern toplumdaki insanlar hangi yaş aralığında olurlarsa olsunlar kendilerine fayda sunacak bilgiye, kullanılabilirlik değeri olan bilgiye zaman ve para yatırımı yaparak ulaşma eğilimi göstermektedir.

Bilgi toplumunda yaşarken, bilginin sınırsızlığı gerçeğiyle her gün karşı karşıya kalmak mümkündür. İnsanlar yaşamları boyunca, varlıklarını sürdürebilmek, daha başarılı olmak, daha iyi koşullarda hayatlarını sürdürmek ve sosyal statülerini geliştirmek için sürekli olarak bilgi edinme süreçleriyle içiçe olmak durumundadır. Bu süreçlerde yeni bilgiyle ve çeşitli yeni bilgi alanlarıyla karşılaşmak söz konusudur. Bu nedenle, yaşam boyunca öğrenme eyleminin gerçekleşebilmesi için bireylerin temel bilgilere sahip olması zorunluluğu da bulunuyor (Roschelle, 1995). Yaşama tutunabilmek için gereken tüm öğrenme süreçlerinin, belirli bir temel üzerine kümülatif olarak inşa edilen bilgilerden oluştuğu kabul edilebilir.

Yaşamın her aşamasında, her yaş diliminde yer alan eğitimi incelerken, bazı temel kavramların da belirtilmesi gerekiyor. Zorunlu eğitim, her ülkede farklı süre ve içerik ile tanımlanan ve genellikle çocukluk ve ilk gençlik yaşlarını kapsayan eğitimin bütünüdür. Örneğin Türkiye'de 9 Mayıs'ta yayımlanan 2012/20 sayılı genelge ile 66 ayını tamamlayan çocukların ilköğretime kayıtlarının yapılacağı belirtilmektedir (erg.sabanciuniv.edu, 2012). Yaygın eğitim, yaş sınırı olmadan örgün eğitim olanaklarına ek faaliyetlerle belirlenmiş eğitim sürecidir. Halk eğitimi ise toplumun çalışma gücünü ve kalitesini yükseltmek, milli ve ahlaki değerleri geliştirmek için yapılan eğitim ve öğretim çalışmalarınıdır (Yapıcı, 2003).

Bilgi çağıyla birlikte bilgi sahibi olmak kadar, bilgiye sahip olma yöntemlerini bilmek de önemli hale gelmiştir. Günümüzde her bilgiye sahip olmak mümkün değil, ama hangi kanallardan hangi bilgiye ulaşılacağına bilinmesi yaşamsal seviyede önemlidir. İnternet kullanımının kolaylaşması ve internete erişimin mobil cihazlarla birlikte yaygınlaşması sayesinde; ezberle bilgi yerini kullanılabilir ve gerektiğinde erişilebilir bilgiye bırakmaktadır. Aynı şekilde, kütüphaneler de yerlerini veri tabanlarının çevrimiçi kullanıma uygun sürümlerine bırakmakta ya da bu kullanıma uygun hale getirilmektedir.

Bilgi biliminin önemi ve bilgi öğrenmenin aralıksız süreç olması günümüzün yadsınamaz bir gerçeğidir. Bilgi toplumunda değişimin hızlı olması, bilginin de hızlı güncellenmesi gereğini doğurmaktadır. Böylece, okulda öğrenilen bilginin etkisi ve yeterliliği azalırken insanların yeni bilgiye erişmesi zaruri hale gelmektedir. Yaşamboyu öğrenme, bu konuda farklı yaş ve ilgi alanlarından insanların karşısına bir çözüm olarak çıkmaktadır.

Yaşamboyu öğrenme ve internetin bir araya gelmesinin günlük hayata çeşitli yansımaları da gözlenmektedir. Bunlardan bazıları

- Bilgiye kısa sürede erişimin önemi,
- Küresel dolaşımda olan bilginin artması,
- Küresel piyasa koşulları ve bilgiye erişimin kolaylaşması
- Bilgi yoğun iş alanlarının artması
- Bilgi yönetiminin başlı başına bir dal haline gelmesi
- Kurum, kuruluş, şirket gibi örgütlenmelerin her düzeyinde bilgi politikalarının geliştirilmesi zorunluluğu şeklinde belirtilebilir.

1. Yaşamboyu Öğrenmenin Günlük Hayat İçin Faydası

Yaşamboyu öğrenme, yaşam içerisinde ve yaşam için öğrenme eylemlerinin toplamı olarak formüle edilebilir (Zuber-Skerritt & Teare, 2013). Öğrenen kişinin günlük yaşamdaki aktivitelerden, geçmiş deneyimlerden ve bunların sonuçlarının geleceğe yansımalarından faydalanması önemlidir. Bununla birlikte, eylem ve sonuç yansımalarının doğrudan yaşamın içerisinde olması da yaşamboyu öğrenim döngüsünün önemli bir parçasıdır. Bilginin kullanılabilirlik değeri de bu noktada ortaya çıkar.

Yaşamboyu öğrenme kavramı içerisindeki birey, öğrenmek istediği konuları kendisi seçmek zorundadır. Öğrenme alanındaki bu özgürlük, bireye geleneksel eğitim sürecinde deneyimlemediği bir esneklik sunar. Bununla birlikte, seçimlerinden kaynaklı sorumluluk taşıma zorunluluğunu da getirir. Birey, tercih ettiği yaşamboyu öğrenme modülünün avantaj ve dezavantajlarını analiz edip öğrenme sürecini kurgulamalıdır (Songhao, Saito, Maeda & Kubo, 2011).

Yaşamboyu öğrenmenin oluşması için gerekli şartlardan bazıları bireylerin birbirlerinden öğrenmesi kurgusunun mümkün olması, kaynakların erişilebilirliği, sorun ve çözümün bireysel olarak tanımlanabilmesi şeklinde belirtilebilir. Yaşamboyu öğrenme örnekleri, teknolojik altyapının olduğu her yerde uygulanabilir, bu nedenle coğrafi ve toplumsal sınırlar tanımaz, birey tabanlıdır. Bu öğrenme modelini benimseyen bireylerde yaşamboyu öğrenmenin sonuçları olarak özgüven, kendine inanç, yenilenme, öğrenme hevesi ve yaşam amacı belirlemek şeklinde ifade edilebilir (Zuber-Skerritt & Teare, 2013).

2. Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders

Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders, yakın zamanda kullanılmaya başlanan ve İngilizce bir kavram olan Massive Online Open Course (MOOC) teriminin kelime karşılıklarının tercümesi ile Türkçeye kazandırılan bir terimdir. Çoğunlukla akademik kurumlar tarafından hazırlanan yazılı ve görsel içeriklerin çevrimiçi bir platforma yüklenmesi ile dersler erişime açık hale getirilir. Derslere kaydolmuş katılımcılar, belirli zaman aralıklarında tamamlanması gereken alt başlıkları ve yüklenmiş ders malzemelerini inceleyip kendi başlarına öğrenerek dersleri takip edebilirler.

Çevrimiçi üniversiteler ile Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders uygulamaları arasındaki temel fark derslerin işleme tarzı olarak görülür. Çevrimiçi üniversiteler, yapısı ve işleyiş prensibi bakımından yerleşke içerisindeki eğitime benzer yapı gösterirler. Öğrencilerin danışman ile sürekli ve karşılıklı iletişimi sağlanırken, bir danışmana düşen öğrenci sayısı da yerleşke içerisinde sağlanan eğitime yakındır. Bununla birlikte, Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders programlarında bireysellik fazla ön planda yer alır. Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders programlarını takip etmek için katılımcılara sunulan bireysel çalışma seçenekleri güçlü bir esnekliğe sahiptir. Bir ders programını tamamlamak için gereken modüllerin katılımcıların kendilerine belirleyecekleri zaman dilimleri içerisinde tamamlanması gerekir.

3. E-Öğrenmenin Önemi

Çevrimiçi eğitim sistemleri ve bununla birlikte anılan e-öğrenme, günümüzde yoğun olarak kullanılan yöntemler arasında yer alıyor. Bu yöntem, gelişen teknolojinin doğrudan bir sonucu olarak tanımlanabilir. E-öğrenme sürecinin evrimsel akışı belirlenirken, bu durum medeniyetin ilerlemesi ile de bağdaştırılmaktadır (Hill, 2008, s. 87). Çevrimiçi eğitim araçlarından faydalanabilmek için, internet bağlantısı gerekli olmakla birlikte, bilgisayar okuryazarlığı olarak da adlandırılan temel bilgisayar kullanım becerisi de gerekmektedir. Basit seviyede bilgisayar kullanıcısı olan kişilerin kolaylıkla faydalanmaya başlayabileceği arayüzler sunulmaktadır.

Çevrimiçi eğitim için gerekli olan süreç burada kısaca özetlenmektedir: Katılımcıların faydalanabilecekleri internet sitelerinin listelenmesi, internet veritabanlarına erişimin sağlanması, eğitim boyunca sıklıkla kullanılacak e-posta adresinin ayarlanması, çevrimiçi tartışma gruplarının oluşturulması, PowerPoint sunumları için paylaşım platformunun hazırlanması, ödevlerin çevrimiçi formatta teslim edilmeye uygun hale getirilmesi, etkileşimli bilgisayar programlarının sisteme dahil edilmesi, ders notunun çevrimiçi olarak takip edilmesi, ders devam durumunun platform üzerinden kontrol edilmesi ve gerekli durumlarda geribildirimlerin dijital olarak sunulması (Hill, 2008).

Yaşamboyu öğrenme kapsamında, Kitlese Çevrimiçi Açık Ders programlarının internet erişimi olan kullanıcılara eğitim eşitliği sunduğu belirtilmelidir. Zaman ve maddi kısıtlamalardan dolayı, ilgi alanlarına göre yeterli geleneksel eğitime ulaşamayan ve bilgisayar okur-yazarlığı olan kişiler Kitlese Çevrimiçi Açık Ders programlarını takip edebilir.

Tablo 1. Yaşamboyu öğrenme ve geleneksel öğrenmenin karşılaştırılması

Yaşamboyu Öğrenme	Geleneksel Öğrenme
Öğrenen merkezli	Eğitmen merkezli
Süreç ve proje odaklı	İçerik ve müfredat odaklı
Disiplinler arası	Tek disipline bağlı
Gerçek hayatın içinde	Sınıf ortamında
Erişilmesi kolay, sosyal eşitlik sağlayıcı	Seçkin, sosyal eşitlik öncelik değil
Kişisel yönetilen eğitim süreci	Kurallarla belirlenen resmi eğitim
Çağdaş değerlere uygun eğitim içeriği	Egemen olan Batı değerleri ve dünya görüşlerine göre oluşturulan içerik
Topluluk halinde eğitim çalışmaları	Bireysel öğrenme
İşbirliği ve yardımlaşma	Rekabet

(Zuber-Skerritt & Teare, 2013)

Kitlese Çevrimiçi Açık Ders uygulamaları alanında dünyada çeşitli örnekler mevcuttur. Bunlardan bazıları Udacity, Udemy ve Coursera'dır. Udacity, kullanıcıların işletme ile ilgili teknik alanlarda kendilerini geliştirmesine yönelik eğitim başlıkları sunan bir yapıdır. Google, Facebook ve AT&T öncülüğünde sunulan çevrimiçi ders ve programlar içerir. Udacity'nin yaşamboyu öğrenme platformu olarak adlandırılması mümkün olsa da sunduğu konuların sadece profesyonel iş hayatına yönelik olmasından dolayı, Kitlese Çevrimiçi Açık Ders uygulamaları bakımından kullanıcı kitlesi kısıtlı kalmaktadır (Udacity, 2015). Udemy bünyesinde, genel kültürden profesyonel iş hayatına kadar farklı kategorilerde ders içerikleri bulunuyor. Katılımcıların ihtiyaç ve ilgi alanlarına göre, ücretli ve ücretsiz dersler arasından seçim yapması mümkün (Udemy, 2015). Üçüncü olarak belirtilen ve bu makalede incelenmekte olan Kitlese Çevrimiçi Açık Ders uygulaması ise Coursera'dır (Coursera, 2015a). Coursera kapsam bakımından Udemy'ye benzerlik gösteriyor ve geniş bir yelpazeden ders seçenekleri sunuyor. Coursera'nın Udemy'ye kıyasla en önemli farkı ise bünyesindeki derslerin ücretsiz sunuluyor olması.

Bu çalışmada Kitlese Çevrimiçi Açık Ders programlarından Coursera'nın uygulama esasları incelenmektedir. Coursera örneğinin seçilme nedeni, tüm programların ücretsiz alternatiflerinin mevcut olması ve farklı ilgi alanlarına yönelik içeriklerin kapsıyor olmasıdır.

4. Coursera

Coursera, Nisan 2012'de Andrew Ng ve Daphne Koller tarafından kuruldu. Coursera iş modeli, 16 milyon dolarlık yatırım risk sermayesi kullanılarak hayata geçirildi. Kuruluş aşamasında risk sermayesine fon veren yatırımcılar, Coursera'yı yüksek riskli bir girişim olarak nitelendirmektedir (Samantha v.d., 2013). Yüksek riskli bir iş modeli olarak değerlendirilen Coursera'nın kısa sürede yüksek kullanıcı sayısına ulaşması, aldığı sermayeyi doğru değerlendirdiğini göstermektedir. Şirket, günümüzde lider Kitlese Çevrimiçi Açık Ders platformlarından biri olarak gösterilmektedir. Coursera'nın hızla büyüyen kullanıcı portföyü sayesinde, bilgiye her koşulda ulaşabilen insanların sayısı da artmaktadır. Sunduğu örnek yapı sayesinde, yaşamboyu öğrenme modelinin geleneksel öğrenme süreçlerine önemli bir alternatif getirebileceğini göstermektedir (Tu, 2014).

Coursera'nın işleyiş süreci, site üzerinde ücretsiz bir üyelik oluşturularak başlıyor. Kullanıcı, sisteme kaydolduğu kullanıcı ismi ve şifresini kullanarak katalog üzerinde yer alan derslerden ilgi alanına göre seçim gerçekleştiriyor. Kayıt esnasında yeni başlamış ve ilk haftasında olan derslerden seçim yapılabileceği gibi, bazı dersler her hafta kayıt kabul ediyor. Coursera bünyesinde seçmeli olarak ücretli sertifika imkanı da sunulmaktadır.

Çevrimiçi eğitimde dikkat edilmesi gerekenler:

- Senkron ve asenkron iletişim kanallarının belirlenmesi,
- Eğitici içeriklerin okunabilir, ama değiştirilemez formatta paylaşılması,
- Tartışma gruplarında moderasyon uygulanıp uygulanmayacağı,
- Moderasyon kural listesinin anlaşılır ve açık düzenlenmesi,
- Kimlik kontrolü ve güvenlik kuralları,

(Hill, 2008). Coursera eğitim modelinin, burada belirtilen çevrimiçi eğitim şartlarının hepsini sağladığı görülmektedir.

Coursera'daki olumlu kullanıcı deneyimleri, bu girişimin yaşamboyu öğrenme bakımından önemli bir ihtiyacı karşıladığını göstermektedir. Seçkin üniversitelerden ve enstitülerden deneyimli öğretim üyeleri tarafından hazırlanan ders içeriklerinin Coursera bünyesinde ücretsiz sunulması, Coursera'nın kullanıcılardan olumlu yorum almasında temel etken olarak gösterilmektedir (Tu, 2014).

Coursera platformunun kullanıcılara sunduğu etkileşimin tek bir noktada kısıtlı olmayıp dağınık bir yapıda kurgulandığı da belirtilmektedir. Buradan azami verim elde edebilmek için, kullanıcıların etkin katılımı önem arz etmektedir. Kitlese Çevrimiçi Açık Ders uygulamalarında katılımcı sayısının yüksek olması, üretilen bilginin ve dolayısıyla ders malzemesinin miktarını da çoğaltmaktadır. Bilginin kümülatif ilerlemesi, Kitlese Çevrimiçi Açık Ders programlarında doğrudan gözlenmektedir (Knox, 2014). Coursera platformunda kullanıcıların açık onayı alınarak, kullanıcılar tarafından üretilen içeriğin benzer kapsamdaki gelecek ders programlarında da kullanılabilmesi belirtilmektedir. Coursera deneyiminde gözlemlenen bu durum, bilginin kümülatif işlendiğinin belirgin bir örneğidir. Coursera bünyesindeki eğitmenler, dersin çerçevesine uygun ve ilginç olan içerikleri seçme yetkisine sahiptirler.

4.1. Coursera'nın Özellikleri

Kitlese Çevrimiçi Açık Ders modelinin sıralanan temel beş özelliği, mevcut durumda Coursera özelinde detaylı olarak aşağıda incelenmiştir (Li, Li, Qiu & Sun, 2014).

- Yapılandırılmış Ders Organizasyonu: 2015 Nisan itibarıyla Coursera'daki dersler 25 ana kategori altında yapılandırılmıştır. Yüksek sayıda ders seçeneği sunan kategorilerden bazıları İş Yönetimi, Ekonomi ve Finans, Sağlık ve Toplum, Sosyal Bilimler ve Sanattır. Coursera ana sayfasında yer alan menü ve arama kriterleri ile bu kategoriler arasında ders seçimi yapmak mümkündür. Bu menüdeki dil seçeneği sayesinde, farklı dil alternatifleriyle sunulan derslere de ulaşma imkanı sunulmaktadır.
- Bölümlendirilmiş Eğitim İçeriği: Her derse ait eğitim materyali haftalar ya da üniteler üzerinden bölümlendirilmektedir. Böylece, kullanıcıların dersleri takip ederken, zaman planlarını kendilerine uygun şekilde yapıp konu bütünlüğünü bozmadan sunulan çevrimiçi programda ilerlemesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, Coursera mobil uygulaması ile kullanıcılar, bölümlendirilmiş eğitim içeriğini bilgisayardan uzaktayken de kendi iş ve yaşam planlarına uygun şekilde takip edebilmektedirler.
- Mikro Eğitici Video: Geleneksel eğitim sistemlerini desteklemek için kullanılan veya geleneksel eğitim sistemlerinden yola çıkarak hazırlanmış çevrimiçi üniversitelerdeki derslerde kullanılan eğitim videolarının dosya boyutu büyük ve süreleri uzundur. Coursera'da bu durum mikro video kurgusu ile aşılmaktadır. Bölümlendirilmiş Eğitim İçeriği şeklinde belirtilen Kitlese Çevrimiçi Açık Ders özelliğine uygun olarak, mobil kullanıcıların da rahatça izleyebileceği ve sadece dersin içeriğine odaklanan kısa videolar Coursera'daki eğitim materyallerinin temelini oluşturmaktadır.

- Etkileşimli Eğitim Süreci: Kitlesele Çevrimiçi Açık Ders kapsamında sunulan eğitimin materyallerinin etkileşimli şekilde planlanması gereklidir. Twitter, Facebook gibi sosyal medya uygulamalarının toplumda yaygınlaşmasıyla birlikte, internet kullanıcıları için bilgisayar deneyimlerinin etkileşimli hale gelmesi bir zorunluluk haline geldi. Geleneksel tarzda hazırlanmış bir eğitim materyalini sadece okuyucu ya da izleyici olarak takip etmek yerine, eğitim materyalleriyle ve diğer bireylerle etkileşime geçebileceği alternatifler öğrenciler tarafından tercih edilmektedir. Coursera’da sunulan etkileşim sayesinde eğitimciler ve katılımcılar arasında kesintisiz ve sürekli akış halinde iletişim kanalının inşa edilmesi mümkündür.
- Değerlendirme Süreci: Coursera’da eğitim sürecine, değerlendirme sürecinden daha öncelik verilmektedir. Katılımcıların yaşamboyu öğrenme ihtiyaçlarına uygun olarak, eğitim materyallerinden faydalanmaları birinci önceliktir. Bununla birlikte, değerlendirme süreci için katılımcıların öğrenme süreçlerini kendi başlarına değerlendirmesine olanak sunan bir anlayış hakimdir. Öğrencilerin istedikleri içeriğe tekrar erişmesi, ihtiyaç duyduğu konularda eğitimcilerden ya da diğer katılımcılardan faydalanması ve müfredata bağlı kalmadan kendi seviyesine göre dersleri seçmesi, Coursera’da kişisel değerlendirmenin önemini göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların derse kayıtlı başka katılımcıların, karşılıklı eşleşmeden, ödevlerini kontrol ettiği bir sistem de Coursera’da sunulmaktadır. Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini takip ederek önce ödevleri hazırlaması ve ardından ödev hazırlarken edindiği deneyimi de kullanarak sınıftaki başka bir katılımcının ödevini, iki taraf da anonim kalarak, değerlendirmesi Kitlesele Çevrimiçi Açık Ders konseptinde sunulan yeni nesil bir eğitim anlayışıdır.

4.2. İlgi Alanlarına Göre Coursera Eğitim Programlarına Katılımı

Coursera eğitim içeriği seçmek için ana sayfada yer alan Courses kategorisindeki dört seçeneekli menü kullanılmaktadır. Birinci sırada On-Demand seçeneği yer almaktadır. Coursera’da bazı dersler belirli haftalarda başlarken, bazı derslere öğrencilerin herhangi bir zamanda katılım göstermesi mümkün olmaktadır. Bu seçenek ile her an öğrenci kabulüne hazır olan ders programlarını filtreleme imkanı sunulur. İkinci sırada yer alan Verified Certificates seçeneği ile eğitimin başarıyla tamamlanması durumunda eğitim kurumunun ve Coursera’nın onayladığı sertifika seçeneğinin istenip istenmediği seçilmektedir. Seçmeli ve ücretli olarak sunulan bu sertifikayı edinmek isteyen kullanıcıların, ders süreci boyunca belirli bir başarı seviyesini yakalaması, derslere asgari belirli bir oranda devam etmesi ve haftalık sınavlara girmeden önce bilgisayarındaki video kamerayı kullanarak kimliğini onaylaması gerekmektedir. Menüde üçüncü sırada ise Coursera’daki derslerin temel başlıklarını belirten ve 25 kategoriden oluşan liste yer almaktadır. Bu kategorilerden biri ya da daha fazlası seçilerek uygun kategorideki derslerin sıralanması sağlanıyor. Menüde yer alan son seçenek ise sitede mevcut olan farklı lisanlar arasında seçim yapmayı mümkün kılıyor. Sitedeki eğitici içeriğin çok büyük bir bölümü İngilizce hazırlanmış olsa da Çince, İspanyolca ve Fransızca olarak sunulan dersler de bu listede yer almaktadır. Ayrıca, Nisan 2015 itibarıyla Coursera ders katalogunda 11 adet Türkçe eğitim de bulunmaktadır.

4.3. Örnek Çalışma Alanı İncelemesi: Sanat Eğitimi Alanında Coursera Deneyimi

4.3.1. Yöntem

Bu makalede örnek çalışma alanı olarak Coursera’da sanat kategorisinde sunulan bir eğitim modülü incelenmektedir. Bu çalışmada İlgi Alanlarına Göre Coursera Eğitim Programlarına Katılım bölümünde detayları bahsedilen arama menüsü kullanılarak ders seçimi yapılmıştır. İnceleme verileri, katılarak gözlem yöntemi ile, bir öğrenci gibi davranarak platformun yönlendirmelerini izleyip, yeni karşılaşılan her özelliğin öğrenme eylemi ile ilişkilmesini gözlemleyerek toplanmıştır.

4.3.2. Bulgular

Sırasıyla On-Demand, Verified-Certificates, Category: Arts ve Language: English menü seçenekleri kullanılarak Art & Activity: Interactive Strategies for Engaging with Art (Sanat ve Etkinlik: Sanat ile İçiçe Olmak için Etkileşim Stratejileri) dersi seçilmiştir. Derse ait temel bilgiler siteye kullanıcı girişi yapmadan www.coursera.org/learn/art-activity adresinden de incelenebilmektedir. 1929 yılında New York'ta kurulan MoMA, The Museum of Modern Art, dünyanın modern sanat alanındaki en önemli eğitim ve sanat enstitüsü olarak tanımlanmaktadır (MoMA, 2011). MoMA tarafından hazırlanan bu dersin hedef kitlesinde genel kültür olarak sanat alanındaki bilgisini geliştirmek isteyen ve ders materyali takip edecek seviyede İngilizce bilen kişiler yer almaktadır. Ders videoları İngilizce hazırlanmış olmakla birlikte, İngilizce konuşan kişiyi takip etmekte zorlananlar ve işitme engelliler için İngilizce altyazı seçeneği de eğitim videolarıyla birlikte entegre sunulmaktadır. Dersin açıklamasında Türkçe özet tercümesiyle "Farklı alanlardaki konuları anlamak ve yetenekler geliştirmek için sanat güçlü bir katalizör görevi görür. İlkokul ve ortaokul öğretmenleri için düşünülen Sanat ve Etkinlik, merak temelli Sanat ve Merak yaklaşımlarına dayanır: Sınıfınız İçin Müze Öğretim Stratejileri. Sanat ve Etkinlik, etkinlik temelli stratejilere yoğunlaşarak öğrencilerinizi donanımlı katılımcılar haline getirir." denilmektedir (Coursera, 2015b). Burada sözü edilen Sanat ve Merak: Sınıfınız İçin Müze Öğretim Stratejileri, Sanat ve Etkinlik dersinin bağlantılı dersidir.

Ders dört ana başlık altında sunulmaktadır. Bunlar sırasıyla Sanat ve Etkinliğe Giriş; Analiz ve Aktarma Etkinlikleri; Yaratma, İmgeleme ve İlişkilendirme için Etkinlikler; Değerlendirme Stratejileri olarak listelenmektedir. Her bir ana başlığın yaklaşık 40 dakikalık bir zaman dilimi alacağı öngörülmektedir.

Bu ders bünyesinde ayrıca bir tartışma forumu da yer almaktadır. Ders içeriğindeki her bir başlık için tartışma forumunda bir konu başlığı bulunmakla birlikte, Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders katılımcılarının birbirleriyle tanışması ve dersle ilgili izlenimlerini paylaşabilmesi için bir olanak da sunulmaktadır. Bunun yanı sıra, her bölüme ait videoların tamamlanmasının ardından, katılımcıların kendilerini geliştirmeleri ve videoda öğrendikleri temel bilgileri inceleyebilecekleri okuma listeleri de sunulmaktadır. Burada sunulan okuma listelerinin ve gerekli akademik makalelerin, ders katılımcılarının erişimine açık olması Coursera'nın sunduğu önemli bir avantaj olarak değerlendirilebilir.

Sanat alanında akademik çalışma gerçekleştirirken, bilimsel makaleler kadar o sanat dalındaki görsel çalışmaların incelenmesi de önemlidir. İnternet üzerinden çeşitli çalışmalara erişim mümkün olsa da, Coursera'da derslerle birlikte sunulan görsel arşiv, kullanıcıların doğrudan ders ile ilgili görsellere ulaşmasını sağlamaktadır. Burada incelenen Art & Activity: Interactive Strategies for Engaging with Art dersi çerçevesinde öğrencilerin bilmesi gereken sanat akımları ve sanatçıların eserleri gerekli görsel anlatımlar ve sanat eserleriyle birlikte her bir bölümden sonra katılımcılara sunulmaktadır.

Ders işleyiş sürecinde son olarak incelenmesi gereken bölüm ise katılımcıların derste öğrendiklerini ölçme fırsatı yakaladığı değerlendirme bölümüdür. Her bir bölüm tamamlandıktan sonra, çoktan seçmeli olarak hazırlanan sınav sorularını yanıtlayan öğrenci, o bölümdeki başarısını ölçme imkanı yakalamaktadır. Yaşamboyu öğrenmenin her aşamasında olduğu gibi burada da kişinin kendini değerlendirmesi temel nokta olduğu için, katılımcıların eksiklerini görüp ihtiyaçlarına göre dersin gerekli modülünü tekrarlamasında fayda bulunmaktadır.

Bununla birlikte, onaylı sertifika almayı tercih eden kullanıcıların derse kayıt anında fotoğrafı kimliklerini bilgisayarlarının kamerasına tutmaları ve kendi fotoğraflarını kameradan çekmeleri gerekmektedir. Onaylı sertifika kaydı oluşturan kullanıcıların, her bölüm sonundaki değerlendirme sınavına girmeden önce bilgisayarlarının kamerasından kendi fotoğraflarını çekip klavyede yazım karakteristiklerini onaylayarak kimliklerini çevrimiçi olarak ibraz etmeleri gerekmektedir. Bu kontrol süreci sayesinde, Coursera'nın sunduğu sertifikaların güvenilirlik seviyesi artmaktadır.

Coursera'da sunulan bu dersi tamamlayan bir öğretmenin sanatın eğitim faaliyetlerinde nasıl kullanılacağını pratik yöntemlerle öğrenme imkanı olacaktır. Ayrıca, MoMA gibi dünyaca ünlü bir sanat kurumunun yetkililerinden deneyim ve bilgi edinmek dünyanın herhangi bir yerindeki öğretmen ve sanatsever için önemli bir avantaj olacaktır. Yaşamboyu öğrenmenin şartlarından olan katılımcının kendi isteğine uygun ve esnek ders içeriği burada doğrudan gözlenmektedir. Kendini geliştirmek isteyen bir sanatsever ya da sınıfında sanatsal yöntemleri daha verimli kullanmak isteyen bir eğitimci, kendi zaman planına göre bu kursa ücretsiz katılım gösterebilir ve sunulan içerikleri takip edebilir. Ayrıca, onaylı sertifika imkanından faydalanmak isteyen katılımcılar da 49 \$ ödeyerek yaşamboyu

geçerli olacak kurs tamamlama belgesini alabilir. Coursera tarafından sunulan bu belge elektronik olarak onaylanmış olup kullanıcıların özgeçmişlerine eklemeleriyle birlikte, Coursera platformunun dışından da erişilebilir bir formatta teslim edilmektedir. Ayrıca, Coursera'nın LinkedIn ile birlikte sunduğu etkileşim sayesinde, kullanıcılar onaylı sertifikalarını LinkedIn profillerine ekleme fırsatı yakalamaktadır.

5. Tartışma

Yukarıda ele alınan özellikleriyle Sanat ve Etkinlik dersinin, yapılandırmacı öğretim yaklaşımına uygun olarak hazırlandığı anlaşılmaktadır. Yapılandırmacı öğretim kuramına göre bilgi, öğrencinin etkinliğine konuşlanmıştır, bu etkinliğin, yanısıra da bu etkinliği sarmalayan kültürün ve bağlamın bir ürünüdür (Tobias & Duffy, 2009). Bu yaklaşım geleneksel öğretimde egemen olan, öğrenmeyi kavramlar, olgular ve yordam şekillerinden oluşan bir bilgi işleme süreci olarak gören yaklaşıma karşı çıkar. Yapılandırmacı yaklaşımda öğretme modeli konuya odaklanmaktan uzaklaşır ve öğrenmeye ve öğrenme eylemini gerçekleştiren öğrenciye odaklanır. Yaklaşımın bir uzantısı ders planlamada eğitimcilerin o ders ile ilgili daha önceki deneyimlere, dolayısıyla eğitimcilere, o dersi daha önce almış bireylere ve daha ileri bir aşama olarak da öğrencilere başvurmasını gerektirir.

Coursera tasarımında Sanat ve Etkinlik dersi bu çerçevedeki ders planlamasını teknoloji olanaklarıyla gerçekleştirmektedir. Temel olarak derste yer verilen fikir ve öğretilerin öğrencinin kişisel deneyimi ile buluşması sözkonusudur. Örneğin, Analiz ve Aktarma Etkinlikleri başlığı altında yapılan çalışmada eğitimciler, sanat deneyimi ve bu deneyimi aktarmanın farklı yolları olduğu düşüncesini işlerler: Bir müzede edinilen deneyimi aktarmak yalnızca sözel yollarla değil, bütün duyuşsal yetenekler kullanılarak da yapılabilir. Ders sırasında öğrenci, etkileşim araçlarını kullanarak bu düşüncüyü bizzat deneyimleyerek özümser. Sonuçta öğrenilen, öğrenciye aktarılan bilgi değil, öğrencinin deneyimlediği bilgi olmuş olur.

Yapılandırmacı öğretim modeli aslında geleneksel öğretim ortamlarında yapılan öğretim çerçevesinde, en genel olarak da, etkileşimin fiziksel, yani yüzyüze olarak yapıldığı sınıf ortamında öğretim bağlamında gelişmiştir. Bu anlamda, genel olarak yapılandırmacı öğretimin çevrimiçi öğrenime uygun olup olmadığı uzun bir dönem tartışılmıştır. Öğrenme etkinliğinde eğitimci ve öğrenci bileşenlerinin bulunacağı katkılarının doğru ve tutarlı bir karışım olarak modellenmesi gerekmektedir. Bu karışımın çevrimiçi öğretimde şekillendirilmesi çevrimiçi yapının doğası gereği farklı özellikler taşımak durumundadır (Anderson, 2003). Tartışmanın ortaya çıktığı 1990'lı yıllardan bu yana gereken modellenme geliştirilmiş ve geliştirilmektedir.

Son on yıldır gelişen ilişkilendirmeci yaklaşım, öğrenmeyi bilgi ağı oluşturma süreci olarak görür ve gerçek yaşamda karşılaşılan sorunlarla ilgili bilgi ağları oluşturma üzerine odaklanır. Yapılandırmacı öğrenme modeli de bu bilgi ağlarından öğrencinin bireysel olarak kullanabilme yeteneklerine odaklanarak yararlanır. Uygulama, öğrencileri öğrenme konusu ile ilgili bilgi ağları ile karşı karşıya bırakarak kendi ağ çerçevelerini kurmalarını sağlamak ile gerçekleşir (Anderson & Dron, 2011). Sonuçta öğrenci bilgi ağları içinde seçimler yaparak ve kararlar vererek, öğrenme konusu ile ilgili kendi tasarımını gerçekleştirebilir ve neyi, nasıl, neden yaptığını etkileşim araçlarını kullanarak başka öğrencilerle tartışabilir. Coursera tasarımında Sanat ve Etkinlik dersi, özellikle Yaratma, İmgeleme ve İlişkilendirme için Etkinlikler başlığı altında yapılan çalışmalarda bilgi ağlarından etkin bir şekilde yararlanılarak kazırlanmıştır.

6. Sonuç ve Öneriler

Bilgi çağıyla birlikte, bilgi sahibi olmak kadar bilgiyi edinme yöntemlerini bilmenin önemi de artmaktadır. Modern toplumda eğitimin okul hayatıyla sınırlı olmadığı, hayatın her döneminde devam etmesi gerektiği yadsınamaz bir gerçektir. Aynı şekilde, modern toplumda zamanın değerli bir varlık olmasından dolayı bireylerin zamanlarını en iyi kullanacakları eğitim yöntemlerini tercih ettikleri ve Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders uygulamalarının bu konuda başarılı alternatifler sunduğu gözlenmektedir. 2012 yılında kurulan ve kısa sürede yüzlerce farklı ders sayesinde, binlerce katılımcıya yaşamboyu öğrenme deneyimi sunan Coursera, modern toplumun ihtiyacına ve kişilerin ilgi alanına uygun çözümler sunmaktadır.

Bu makalede Sanat ve Etkinlik dersi çerçevesinde yapılan analiz, Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders uygulamalarında, pedagoji açısından gelinen noktayı ortaya koymaktadır. Öğretim modelleri uzun

yıllar geleneksel öğretim ortamları için hazırlanmış olsa da, bu modellerin Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders ortamına uygulanması mümkündür. Bunun da ötesinde etkileşime dayalı iletişim teknolojilerinde, geleneksel ortamlarda sağlanması mümkün olmayan açılımlar gerçekleştirebilmek söz konusudur. İlişkilendirici öğretim yaklaşımının ana damarı olan bilgi ağlarının, yapılandırmacı modelde içselleştirilmesi ve sonuçta öğrencinin bilgi ağlarıyla karşı karşıya bırakıldığında karar mekanizmalarını işleterek yapılandırmacı yaklaşımın temel değeri olan deneyimlenmiş bilgiye ulaşabilmesi söz konusudur. Sanat ve Etkinlik dersi de incelenen özellikleriyle bu kurgunun başarılı bir örneğidir.

Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders bağlamında ileride yapılacak çalışmalar bu makalede yapılan analizin ve Sanat ve Etkinlik dersi çerçevesinde geliştirilmiş olan modelin öğrenme kuramları çerçevesinde değerlendirilmesinin katkıda bulunacaktır. Uygulama anlamında ise, Coursera'da Arts kategorisinde bulunan diğer modüllerin ve bağlantılı derslerin de bu makalenin sunduğu çerçevede incelenmesi, Kitleleşmiş Çevrimiçi Açık Ders modellerinin geliştirilmesi bakımından önem taşır.

Kaynakça

- Anderson, T. (2003). Getting the Mix Right Again: An updated and theoretical rationale for interaction. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 4(2), 1-14.
- Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three Generations of Distance Education Pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 1-8.
- Coursera (2015b). About this Course. Coursera Kurumsal Web Sitesi. Çevrimiçi. <https://www.coursera.org/learn/art-activity> (Erişim 20 Nisan 2015)
- Coursera (2015.). General Information (2015). Coursera Kurumsal Web Sitesi. Çevrimiçi. <https://www.coursera.org/> (Erişim 27 Nisan 2015)
- Erg.sabanciuniv.edu (2012). Eğitim Reformu Girişimi. "4+4+4 Düzenlemesi ile Neler Değişti? Yeni Sisteme Geçişte Neler İzlenmeli?" Eylül 2012 Bilgi ve Politika Notları. Çevrimiçi. http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/444_Bilgi_Notu_Ne_Degisti_SON.pdf (Erişim 27 Nisan 2015)
- Hill, C. (2008). *Teaching with E-Learning in the Lifelong Learning Sector*. Second Edition. Learning Matters Press.
- Knox, J. (2014). *Digital culture clash: 'massive' education in the E-learning and Digital Cultures MOOC*. *Distance Education*, 35(2), 164-177.
- Li, X., Li, J., Qiu, J., & Sun, S. (2014). *Discussing the Characteristics of MOOCs*. *Applied Mechanics and Materials*, 644-650, pp. 6335-6338.
- MoMA (2011). About MoMA. The Museum of Modern Art Kurumsal Web Sitesi. Çevrimiçi. <http://press.moma.org/about/> (Erişim 20 Nisan 2015)
- Roschelle, J. (1995). *Learning in Interactive Environments: Prior Knowledge and New Experience*. Public Institutions for Personal Learning: Establishing a Research Agenda. Çevrimiçi. <http://www.exploratorium.edu/ifi/resources/museumeducation/priorknowledge.html> (Erişim 25 Nisan 2015)
- Songhao, H., Saito, K., Maeda, T., & Kubo, T. (2011). Evolution From Collaborative Learning to Symbiotic E-learning: Creation of New E-learning Environment for Knowledge Society. *US-China Education Review*, 8(1), 46-53.
- Tobias, S., & Duffy, T. M. (2009). The Success or Failure of Constructivist Approach. In S. Tobias, & T. M. Duffy (Eds.), *Constructivist Instruction: Success or Failure?* (pp. 3-10). New York . Londra: Routledge.
- Tu, H. (2014). Exploring the Pattern of Coursera Network onTwitter: How Far Are MOOCs Reaching Out?. *COMMUNICATION ANNUAL*, 113. www.coursera.org/about/press_ (Erişim 25 Nisan 2015)
- Udacity (2015). About Us Udacity. Udacity Kurumsal Web Sitesi. Çevrimiçi. www.udacity.com/us (Erişim 20 Nisan 2015)
- Udemy (2015). About Udemy. Udemy Kurumsal Web Sitesi. Çevrimiçi. <https://about.udemy.com/> (Erişim 20 Nisan 2015)
- Yapıcı, M. (2003). *Yaygın Eğitim. Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 3(1). Çevrimiçi. <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=122>
- Zuber-Skerritt, O. & Teare, R. (2013). *Lifelong Action Learning for Community Development – Learning and Development for a Better World*. Rotterdam: Sense Publishers.